

«زبان‌شناسی و آسیب‌شناسی زبان»

مؤلف: رضا نیلی‌پور

ناشر: هرمس

سال نشر: ۱۳۹۰

نوبت ویرایش: دوم

محل نشر: تهران

تعداد صفحات: ۱۹۶

- کتاب شامل نه مقاله و یادداشت دربارهٔ آسیب‌شناسی زبان است و در واقع مجموعه مقالات است. بنابراین بهتر بود در عنوان کتاب نیز ذکر می‌شد.
- اگر در کتاب به تعداد بیشتری از پژوهش‌های خارجی متأخر این حیطه نیز اشاره می‌شد بر ارزنده بودن کتاب افزوده می‌شد.
- فهرست منابع مقالهٔ اول مشخص نشده است. در حالی‌که برای سایر فصول، فهرست منابع داریم.
- صفحه ۱۲ کلمهٔ «بتدریج» سر هم نوشته شده است. بهتر است به صورت «به تدریج» اصلاح شود.
- در صفحه ۱۲ به صورت غیر مستقیم و همچنین در انتهای صفحه به صورت نقل قول مستقیم «نظریه جکسون» معرفی شده است اما منبع نامشخص است.
- تا صفحه ۱۲ برای اشاره به نظریه جزء‌گرا از عبارت «مرکزهای زبانی و مرکزهای مرزبندی شده» استفاده شده است، ولی در صفحه ۱۳ هنگام بیان نظریه هد عبارت «منطقه‌بندی محدود مغز برای گفتار و زبان» به کار رفته است.

۲۲۰ نقدنامه کتب و متون زبان‌شناسی

- در برخی موارد ویرایش متن هماهنگ نیست. در مقاله اول «ها» جمع و بسیاری از واژه‌های مشتق یا مرکب دیگر سر هم نوشته شده‌اند. مانند: «سازمان‌بندی»، «خصوصیتها» و چسباندن «ها» جمع در کل کتاب مشهود است، ولی در مقاله دوم «سازمان‌بندی» جدا نوشته شده است. زبان‌شناسی در عنوان روی جلد کتاب جدا نوشته شده است ولی در متن به هم پیوسته و در مواردی جدا. این عدم یکدستی درباره واژه روانشناسی نیز دیده می‌شود.
- از پیش از یادداشت ویراست دوم شماره‌گذاری با اعداد اصلی صورت گرفته است ولی آشکار نیست. پیشگفتار که از صفحه ۳ شروع می‌شود شماره‌گذاری دارد. بهتر بود تا پیش از مطالب اصلی شماره‌گذاری با حروف الفبا یا اعداد به حروف صورت می‌گرفت.
- بهتر بود منبع نمودارها و تصاویر نیز جداگانه ذکر می‌شد.
- بهتر است در شیوه ارجاع‌دهی تجدید نظر شود تا یکدستی متن در ارجاع‌دهی حفظ شود. استفاده از (همان، ...) مناسب‌تر از تکرار ارجاع‌دهی است. در عین حال از پولر مولر دو اثر در منابع ذکر شده است و ارجاع‌دهی صفحه ۳۷ بدون ذکر سال است و مشخص نیست مطلب مورد استفاده از کدام یک از دو منبع است. با توجه به شماره صفحه و مقایسه با منابع به نظر می‌رسد از یکی از منابع اصلاً استفاده نشده است.
- فاصله بین پاراگراف‌ها در بیشتر موارد همانند فاصله بین خطوط است. حاشیه شروع پاراگراف‌ها (خط اول) نیز بسیار کم است. جنس کاغذ استفاده شده و رنگ فونت و غیره فاقد جذابیت است. کیفیت تصاویر کتاب نیز خوب نیست.
- صفحه ۲۴ به (گشوپند، ۱۹۶۵) و نیز (برودمن ۲۲ بدون ذکر سال اثر) ارجاع داده شده است ولی در فهرست منابع نیامده است.
- صفحه ۲۷ اشکال تاییپی «گشوپند و همگاران» باید بشود «گشوپند و همکاران»
- صفحه ۲۸ به دیوید پاپل و هی‌کاک (۲۰۰۴) ارجاع داده شده است. ارجاع به شیوه‌ای صورت گرفته است که گویی این دو با هم مقاله‌ای را ارائه داده‌اند

زبان‌شناسی و آسیب‌شناسی زبان ۲۲۱

درحالی‌که هر یک مقاله جداگانه‌ای را در مجله ذکر شده داشته‌اند. بهتر است در مقابل اسم هر یک، سال اثرشان ذکر شود که مشخص شود مقاله مشترک نبوده است. به این ترتیب ارجاعی که در پاراگراف بعدی (همان، ص ۳) داده شده است فاقد دقت لازم است.

- صفحه ۴۸ پاراگراف اول مبحث «ماهیت زبان و ذهن در علوم شناختی» عبارت «نوروساینس» ترجمه نشده است. در صفحه ۲۹ و .. نیز همین موضوع دیده می‌شود، در حالی‌که در واژه‌نامه پایانی معادل فارسی این عبارت نیز ارائه شده است. همین‌گونه است «آفازیولوژی» در صفحه ۸۰.
- در بعضی از مقاله‌ها (به عنوان مثال صفحات ۶۰-۷۰) معادل انگلیسی بسیاری از واژه‌های تخصصی ارائه شده‌اند. ولی در بعضی از مقالات به ندرت معادل انگلیسی داده شده است (دو مقاله ابتدایی کتاب).
- مقاله «شاخص‌های ارزیابی کیفیت گفتار در زبان پریشی» فاقد هر گونه ارجاع یا فهرست منابع است.
- پژوهش معرفی شده در پاراگراف آخر صفحه ۷۲ بهتر است که بیشتر توضیح داده شود (چه پژوهشی، در چه سالی و توسط چه فرد یا افرادی).
- در پایان مقاله «دستورپریشی و نمودهای آن در زبان فارسی» نیز منابع ارائه نشده است. در مقاله صفحه ۸۵ به دو پژوهشگر خارجی ارجاع داده شده است ولی در منابع یا پانوشت مرجع مشخص نیست. در این مقاله در صفحه ۷۵ زیر عنوان مقاله ذکر شده است «نمونه‌ای از دستورپریشی در گفتار پیوسته دو بیمار زبان پریش فارسی‌زبان پس از ضایعه مغزی» در حالی‌که تنها در انتهای مقاله به پژوهشی درباره یک فرد دو زبانه فارسی-انگلیسی اشاره شده است.
- در آخرین مقاله «فرایند ترجمه ...» نیز تنها دو ارجاع در صفحه ۱۷۱ برای نمودار ارائه شده است ولی مرجع یا منابعی برای این ارجاع‌ها و کل مقاله ارائه نشده است.

۲۲۲ نقدنامه کتب و متون زبان‌شناسی

- در پایان مقاله «نگاهی به مبانی عصبی کاربردشناسی زبان» به‌جای فهرست منابع، کتابنامه ارائه شده است. این موضوع درباره بعضی از مقالات دیگر صدق می‌کند. در واقع عدم هماهنگی و یکدستی در شیوه‌ارائه مطالب مشهود است.
- در صفحه ۹۹ مقاله «نگاهی به مبانی عصبی کاربردشناسی زبان» نویسنده محترم ذکر کرده‌اند که برای آشنایی با پارامای از زمینه‌های بالینی و آسیب‌شناختی ... در زیر خلاصه‌ای از مجموعه مقالات جدید در این باره را با هم مرور می‌کنیم:»، ولی در ادامه کتابی معرفی شده است که در عنوان آن مجموعه مقالات به چشم نمی‌خورد ولی محتوا متشکل از مقالاتی است. شاید بهتر باشد از ابتدا مشخص‌تر اشاره شود که قرار است محتوای این کتاب معرفی شود. زیرا در واقع محتوای مقالات و نتایج تک‌تک آن‌ها مورد بررسی قرار نگرفته است و به نتایج کلی بخش‌های کتاب اشاره شده است که البته ارزشمند است.
- در مقاله فوق‌الذکر «نگاهی به مبانی عصبی کاربردشناسی زبان» به غیر از چامسکی و پارادی که در متن به آن‌ها ارجاع داده شده است، به سایر منابع کتابنامه ارجاعی داده نشده است. معمولاً برای مقالات بهتر است که فهرست منابع ارائه شود و نه کتابنامه.
- در صفحه ۱۰۶ (پاراگراف اول توضیحات شماره ۱) اشاره شده است «پایه گذار روش بازآموزی» بدون آن‌که به نام فرد در متن فارسی اشاره شود. نام ایشان به صورت پانویس و انگلیسی آمده است. بهتر است ابتدا در متن اشاره شود. اثر این نویسنده در کتابنامه نیز وجود دارد (شول ۱۹۶۴).
- در صفحه ۱۰۷ از (شول ۱۹۷۷) مطلبی ارائه شده است که در کتابنامه دیده نمی‌شود. همچنین در صفحه ۱۱۲ به (آلبرت و باخمان ۱۹۹۰) و نیز در پانویس به Macfarlane & Duckworth ارجاع داده شده است که در کتابنامه نیامده‌اند.
- صفحه ۱۱۶ فهرست کتابنامه بر اساس حروف الفبا نیست.